

Auca de Josep Mª Planes (1907-1936)

Un manresà compromès, periodista de pes

1. «Què repiquen les campanes?
Que ha nascut el noi d'en Planas.
2. En Planas de Sant Mateu,
el que faves d'olla treu!»
3. A Manresa, vila endins,
això deien els veïns
4. del carrer de la Canal
quan hi naixia el xaval.
5. Va a l'escola als Esquilets,
una escola de vailets,
6. on el germans de Lassalle
no el deixen dormir a la palla.
7. Com que el noi no s'hi fa massa
recull més d'una carbassa.
8. Però en canvi en la lectura
és una autèntica fura.
9. I aviat amb molt de tacte,
de manera autodidacta.
10. quan té disset anys només,
publica els primers papers
11. a «El Pla de Bages», oidà,
parlant d'Àngel Guimerà.
12. Com que és un bon escriptor
entra a la redacció.
13. Aquí, amb Ignasi Armengou
que d'escriure en sap un ou
14. i en Farreras i Duran,
en Planes es va fent gran.
15. Primer escriu notes d'esports,
amb què té els lectors absorts,
16. i més tard sobre cultura,
música i literatura:
17. des de Dickens a Carner,
que coneix la mar de bé.
18. I fins en Josep Maria
escriu a «Ciutat» i a «El Dia».
19. L'any 1926
a Barcelona té pis.
20. Mentre va fent la viu-viu
i es guanya el pa amb el que escriu,
21. Treballant com una fera:
a «La Noche» coopera,
22. també a «L'esport Català»
que acaba de començar,
23. al «Papitu», «L'Opinió»
i sobretot «Mirador».
24. on en Planes, poc a poc,
com a mestre es guanya un lloc.
25. Amb clar sentit europeu,
ens relata allò que veu.
26. Menjant ous i botifarra
fa amistat amb en Sagarra.
27. També sovint fa barrila
amb Xammar, Pla, Soldevila
28. i la gent de l'Ateneu,
on en Planes posa el peu.
29. A «La Rambla», ben escrits
escriu «Set dies set nits»,
30. on debat fets socials,
esportius i culturals.
31. Atrevit, amb molta vista
funda una nova revista,
32. on escriu grans reportatges.
Porta per títol «Imatges».
33. Escriu contes i teatre
i no para de combatre
34. L'any 1931
fa un llibre molt oportú.
35. En què retrata la vida
amb una prosa exquisida
36. Però on posa sal i pebre
és en els fulls de «El Be Negre»
37. Un setmanari d'humor
corrosiu més que el licor.
38. S'hi mofa d'en Pich i Pon,
d'en Lerroux i de mig món;
39. d'Estat Català i la FAI
de qui rep més d'un esglai.
40. Des de «La Publicitat»
també en Planes fa forat,
41. explicant ben net i clar
el nostre com ve i com va.
42. Per evitar la captura
per passar de la censura
43. se'n va uns mesos a París
i a Berlín, el 36.
44. Torna, i és llavors que aquí
en Planes troba la fi.
45. quan allà a la Rabassada
li fan fer una «passejada»
46. els sicaris de la FAI
que no el van perdonar mai.
47. Que aquest manresà valent
mereix reconeixement
48. com a manresà il·lustrat
ha quedat ben demostrat.

Joan Vilamala, 2016